Samhällbyggnadsverksamheten
Therese Brännlund
Telefon: 0952-140 58
E-post: therese.brannlund@sorsele.se

Remiss - Ett nytt system för miljösanktionsavgifter. KN2026/01561

Beslut

För att säkerställa rättssäkerhet, effektiv tillsyn och rimlig resursanvändning lämnar Samhällsbyggnadsnämnden följande remissvar:

1. Kommunen tillstyrker ambitionen att modernisera systemet

Kommunen delar bedömningen att det svenska systemet för miljösanktionsavgifter behöver anpassas till nya EU-rättsliga krav och ser positivt på att ett sammanhållet och nationellt system eftersträvas. Ett system med både fasta och rörliga miljösanktionsavgifter skapar bättre förutsättningar att möta EU-rättens krav på proportionerliga och avskräckande sanktioner.

2. Risk för längre handläggningstider

Kommunen ser en risk att förslaget om att kommunala nämnder ska överlämna ärenden om rörliga miljösanktionsavgifter till länsstyrelsen leder till längre handläggningstider och minskad effektivitet i tillsynsarbetet. Kommunen kommer att behöva utreda överträdelsen, upprätta yttrande och överlämna ärendet, samtidigt som länsstyrelsen därefter genomför ytterligare handläggning.
Kommunen anser därför att processen bör följas upp tidigt efter ikraftträdandet.

3. Otydlig finansiering för kommunerna

Promemorian bedömer att kommunernas merkostnader kan finansieras genom tillsynsavgifter. Kommunen anser att detta antagande behöver analyseras närmare. Även om besluten om rörliga miljösanktionsavgifter flyttas till länsstyrelsen kvarstår betydande arbetsinsatser hos kommunen genom utredning, dokumentation, kommunikation och yttranden.
Kommunen efterfrågar därför en tydligare redovisning av hur kommunernas ökade arbetsinsatser ska finansieras.

4. Behov av nationell vägledning

För att säkerställa en likvärdig tillämpning bör Naturvårdsverket få ett tydligt uppdrag att ta fram nationell vägledning och utbildningsstöd för kommuner

och länsstyrelser. Bedömningar av exempelvis överträdelsens omfattning, ekonomisk vinning, finansiell ställning och grad av oaktsamhet kommer att kräva betydande juridisk kompetens.

5. Positivt att länsstyrelsen fattar beslut om rörliga avgifter
Kommunen delar bedömningen att mindre kommuner kan ha begränsade juridiska resurser för de komplicerade bedömningar som rörliga miljösanktionsavgifter kräver. Det är därför rimligt att länsstyrelserna fattar besluten om dessa avgifter. Detta bör kunna bidra till ökad rättssäkerhet och mer enhetlig tillämpning nationellt.

6. Behov av digitalt stöd och register
Kommunen instämmer i bedömningen att ett nationellt register för miljösanktionsavgifter behövs. Särskilt viktigt är detta eftersom tidigare överträdelser ska påverka framtida avgifter. Registret bör prioriteras och införas samtidigt som det nya systemet träder i kraft för att undvika rättsosäkerhet och administrativt merarbete.

7. Femårig preskriptionstid kan skapa svårigheter
Kommunen anser att den föreslagna femåriga tiden för att kommunicera ett ärende kan innebära utredningssvårigheter, särskilt vid verksamhetsförändringar, ägarbyten eller personalomsättning. Det bör övervägas om kortare tidsfrister kan vara tillräckliga för vissa typer av överträdelser.

8. Konsekvenser för små företag bör följas upp
Kommunen ser positivt på att den ekonomiska situationen kan beaktas vid bestämmande av rörliga miljösanktionsavgifter. Samtidigt bör konsekvenserna för små företag följas upp särskilt eftersom avgifterna kan uppgå till betydligt högre belopp än i dagens system.

9. Ikraftträdandet kräver omfattande informationsinsatser
Kommunen delar inte bedömningen att särskilda informationsinsatser inte behövs. Systemet innebär omfattande förändringar för såväl verksamhetsutövare som tillsynsmyndigheter. Kommunen anser att Naturvårdsverket bör samordna nationella utbildnings- och informationsinsatser före ikraftträdandet den 1 juni 2027.

Sammanfattande ställningstagande
Kommunen är i huvudsak positiv till förslaget och till behovet av att anpassa miljösanktionssystemet till EU-rätten. Kommunen anser dock att följande frågor behöver beaktas innan reformen genomförs:

- säkerställd finansiering för kommunernas arbete,

- nationell vägledning och utbildning,
- tidig etablering av ett nationellt register,
- uppföljning av handläggningstider mellan kommun och länsstyrelse,
- analys av konsekvenser för små företag samt
- omfattande informationsinsatser inför ikraftträdandet.

Ärendebeskrivning/bakgrund
I promemorian föreslås förändringar i det svenska systemet för miljösanktionsavgifter. Förslaget syftar till att tillgodose EU-rättsliga krav på administrativa ekonomiska sanktioner och samtidigt säkerställa att det finns ett sammanhållet och ändamålsenligt nationellt system för miljösanktionsavgifter.

Författningarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2027.

_____

Therese Brännlund
Miljö- och byggchef